

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII NA ROK 2017

Program wyznacza działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii na rok 2017 na terenie gminy Woźniki.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Program Przeciwdziałaniu Narkomanii skupia się na realizacji zadań własnych gminy, określonych w § 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ust 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz jest spójny z celem operacyjnym C Narodowego Programu Zdrowia.

Podstawowymi celami Gminnego Programu są:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów,
- zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- zwiększanie zasobów gminy, niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami.

Celami szczegółowymi są:

- prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu,
- upowszechnianie oraz poszerzanie oferty uniwersalnych programów profilaktycznych dla młodzieży o potwierdzonej naukowo skuteczności,
- działania wspierające ograniczanie dostępności alkoholu,
- zwiększanie dostępności i poszerzanie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób pijących alkohol szkodliwie i uzależnionych a także dla członków ich rodzin dotkniętych następstwami nadużywania alkoholu, w tym osób dotkniętych przemocą, uzależnionych, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem,
- realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych mających na celu promowanie zdrowego, atrakcyjnego stylu życia, stanowiącego alternatywę dla picia alkoholu i zażywania innych substancji psychotropowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w GPPiRPAPN w 2017 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Finansową podstawę realizacji GPPiRPAPN stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Program może być finansowany także ze środków zewnętrznych:

- środki unijne – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego PROW na lata 2014-2020 w zakresie projektów grantowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Miejskiej w Woźnikach.

Realizację działań określonych w GPPiRPAPN koordynuje Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta i gminy Woźniki.

Dla potrzeb opracowania GPPiRPAPN w gminie Woźniki przeprowadzone zostały w czerwcu 2016 roku badania monitoringowe służące diagnozie problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla gminy Woźniki. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych stanowi załącznik do GPPiRPAPN na 2017 r.

Badaniem objęte były następujące grupy:

1. Dorośli mieszkańcy gminy – w badaniach analizowane były następujące zagadnienia:
 - spożywanie alkoholu, uzależnienie od alkoholu, działania władz w tym zakresie,
 - przemoc w rodzinie, zachowania agresywne w miejscach publicznych,
 - rozpowszechnianie oraz dostępność narkotyków w środowisku lokalnym,
 - hazard,
 - bezrobocie, wykluczenie społeczne.
2. Środowisko dzieci i młodzieży - w badaniach analizowane były następujące zagadnienia:
 - używanie przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania narkotyków i dopalaczy,
 - używanie komputera i zagrożenia cyberprzemocą,
 - problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym,
 - hazardu i innych ryzykownych zachowań.
3. Punkty sprzedaży alkoholu - w badaniach analizowane były następujące zagadnienia:
 - sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim,
 - sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym,
 - spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
 - awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol.

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie Gminy Woźniki można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników można wyróżnić najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz.

1. 33,6% dorosłych ankietowanych wskazuje na doświadczanie nieprzyjemnych przeżyć związanych ze zjawiskiem nadmiernego spożywania alkoholu przez młodzież w

środowisku lokalnym. Badani doświadczali również aktów wandalizmu, bójek bądź agresji, których źródłem był alkohol.

2. 42,2% mieszkańców zauważyło wzrost spożycia alkoholu w ich środowisku lokalnym. Według większości badanych nie nastąpiły pozytywne zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu.
3. Do kontaktu z narkotykami przyznało się 8,7% mieszkańców gminy. Narkotyki jednak nie wydają się być poważnym problemem społecznym w Woźnikach. Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców nie ma z nimi kontaktu, a 76,3% nie zna nikogo, kto narkotyków używa.
4. Znaczącym problemem środowiskowym jest natomiast przemoc. 39% dorosłych ankietowanych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony najbliższych.
5. Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest poważnym problemem, szczególnie wśród starszych uczniów. Do wypicia alkoholu przynajmniej raz w życiu przyznało się 10,3% uczniów szkół podstawowych oraz 55,7% uczniów szkół gimnazjalnych.
6. Stosunkowo rozpowszechnione wśród gimnazjalistów jest również palenie papierosów – 24,7%.
7. Zjawisko zażywania narkotyków było obecne w badanej gminie, szczególnie w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zażywanie narkotyków przez młodzież nie było jednak nasilone.
8. Uczniowie deklarowali w mniejszym nasileniu stosowanie „dopalaczy”. Problem ten dotyczył niewielkiej liczby uczniów, nie powinien więc wzbudzać niepokoju wśród rodziców, nauczycieli i opiekunów. Niezbędne jest jednak uświadamianie dzieciom negatywnych konsekwencji związanych z kontaktem z każdym rodzajem substancji psychoaktywnych.
9. Przemoc jest zjawiskiem obecnym w szkołach w Gminie Woźniki, jednak do sytuacji przemocowych dochodzi raczej rzadko. Najwięcej aktów przemocy ma miejsce w szkołach gimnazjalnych.
10. 8% uczniów szkół podstawowych, 16% gimnazjalistów oraz 7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje się do bycia ofiarami przemocy. Ponadto 16% młodszych uczniów, 18% gimnazjalistów i 23% młodzieży ponadgimnazjalnej zna osoby, które doświadczają przemocy ze strony rodziny lub otoczenia rówieśniczego.
11. W punktach sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Woźniki często zdarzają się sytuacje spożywania alkoholu na terenie punktów sprzedaży, jednak do nieprzyjemnych zajść powodowanych przez osoby spożywające alkohol dochodzi rzadko na terenie sklepów.
12. Część ankietowanych przyznała się do sprzedaży alkoholu osobom znajdującym się w stanie nietrzeźwości. Zachowania te są sprzeczne z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Planuje się przeprowadzenie następnych badań monitoringowych służących diagnozie problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla gminy Woźniki

II. Zadania szczegółowe do realizacji w 2017 roku obejmują:

Podstawowe cele Gminnego Programu.

- A. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.**

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców gminy.

1. Na terenie gminy nie działa żadna placówka leczenia odwykowego. Mieszkańcy gminy kierowani są do Poradni Zdrowia Psychicznego i uzależnień w Lublińcu lub Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej, z którym Gmina nawiązała współpracę w ramach międzygminnego porozumienia.
2. Gmina nawiązała współpracę z Klubem AA „Radość” w Koszęcinie. W spotkaniach klubu uczestniczą mieszkańcy gminy a gmina wspiera finansowo jego działalność poprzez udzielanie dotacji. Pomoc gminy polega na dofinansowaniu zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych przez Klub, oraz na zakupie wydawnictw profilaktycznych.
3. W 2015 r. Gmina nawiązała również współpracę z Kaletańskim Stowarzyszeniem Rodzin Abstynenckich Twoja Szansa działającym na terenie Gminy Kalety. W spotkaniach Stowarzyszenia uczestniczą również mieszkańcy gminy a gmina wspiera finansowo jego działalność poprzez udzielanie dotacji.
4. Zgodnie z porozumieniem z gminą Lubliniec mieszkańcy gminy mogą korzystać z działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu Punkcie Konsultacyjnym, gdzie mogą uzyskać pomoc dyżurujących specjalistów:
 - psycholog specjalista terapii uzależnień,
 - konsultant ds. narkomanii,
 - konsultant ds. przemocy w rodzinie,
 - konsultant ds. uzależnień od alkoholu,
 - specjalista psycholog,W punkcie działa także grupa terapeutyczna dla rodzin – osoby uzależnione i współuzależnione.

B. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii , pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym.
 - osoby współuzależnione kierowane są do placówek wymienionych w pkt. I
 - osoby współuzależnione mogą korzystać z bezpłatnej pomocy prawnej w ramach istniejącego w Urzędzie Miasta i Gminy dyżuru prawnika (wtorki i czwartki w godz. 08.00 - 15.00)
2. Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym z rodzin z problemem alkoholowym. Od września 2008 r. na terenie Szkoły Podstawowej w Woźnikach działa świetlica środowiskowa z programem socjoterapeutycznym. Celem ogólnym działania świetlicy jest wsparcie młodzieży i dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym połączone z realizacją działań w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej a co za tym idzie przystosowanie do prawidłowego funkcjonowania w ich środowisku oraz w przyszłym samodzielnym życiu.
 - świetlica działa w dni powszednie w godz. 15.00 – 19.00
 - świetlica prowadzi dożywianie uczestników – dwa posiłki: podwieczorek, kolacja, - w przygotowywaniu posiłków uczestniczą wychowankowie
 - w świetlicy prowadzone są grupowe zajęcia socjoterapeutyczne – 5 godz. w tygodniu oraz indywidualne zajęcia w oparciu o indywidualny plan korekcyjno –

terapeutyczny. Zajęcia prowadzone są przez zatrudnionego psychologa socjoterapeutę

- w świetlicy prowadzone są zajęcia ogólnorozwojowe: komputerowe, plastyczne, teatralne, wyrównawcze (odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych) i inne
- w programie świetlicy przewidziane są działania jednorazowe: wyjazdy do kina, teatru, muzeum, zabawa i piknik razem z rodzicami.

Działalność świetlicy w latach 2008 – 2010 finansowana była głównie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków gminy w ramach GPPiRPA.

Od roku 2011 działalność Świetlicy finansowana jest ze środków gminy w ramach GPPiRPA.

3. Współpraca z Rewirem dzielnicowych w Woźnikach oraz z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie realizacji tzw. procedury „Niebieskich Kart”.

C. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Organizowanie i prowadzenie na terenie gimnazjów programu profilaktycznego dla młodzieży i ich rodziców „Drugi Elementarz czyli program siedmiu kroków”. Program prowadzony jest przez systematycznie szkolonych realizatorów. Program obejmuje 7 dwugodzinnych zajęć dla młodzieży oraz jednogodzinne zajęcia z rodzicami. Programem objęta jest młodzież klas I gimnazjum:
 - gimnazjum Psary 2 klasy
 - gimnazjum Woźniki 2 klasy
2. Programy profilaktyczne dotyczące uzależnienia od alkoholu – programami objęta jest młodzież ze wszystkich typów szkół na terenie gminy.
3. Program profilaktyczny dotyczące uzależnienia od narkotyków – programami objęta jest młodzież ze wszystkich typów szkół na terenie gminy.
4. Programy profilaktyczne dotyczące przemocy – programami objęta jest młodzież ze wszystkich typów szkół na terenie gminy.
5. Organizowanie i finansowanie spektakli teatralnych poruszających problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz na temat przemocy,
6. Prowadzenie kampanii edukacyjnej w dziedzinie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez rozwieszanie plakatów i rozkładanie materiałów w miejscach publicznych: ośrodki zdrowia, szkoły, itp., publikacje w prasie lokalnej.
7. Gmina uczestniczy w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych organizowanych przez PARPA
8. Prowadzenie kampanii edukacyjnej i informacyjnej na tematy uzależnień w lokalnej prasie „Wiadomości Ziemi Woźnickiej”
9. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez finansowe wspieranie organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w zespołach artystycznych, zajęciach sportowych, zajęć pozalekcyjnych w szkołach itp. W latach 2004 – 2007 oraz 2010 - 2013 zajęcia sportowe dla uczniów w szczególności nauka i doskonalenie umiejętności pływania były współfinansowane z dotacji Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Państwowego Funduszu Zajęć Sportowo – Rekreacyjnych dla Uczniów.

W roku bieżącym został przygotowany wniosek do Ministerstwa Sportu i Turystyki o uzyskanie dofinansowania na zajęcia nauki pływania dla klas I – III szkół podstawowych.

Ze środków GPPiRPAPN będą również finansowane zajęcia dla uczniów na lodowisku przy Szkole Podstawowej w Woźnikach.

10. Organizacja Warsztatów artystyczno – twórczych wraz z imprezą kulturalno – rekreacyjną dla mieszkańców gminy Woźniki Projekt Nomadzi Życia – Program organizowany w partnerstwie z Wspólnotą Dobrego Pasterza Woźniki – Górale 13 – program współfinansowany ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów. Gmina w 2011 r. uzyskała dofinansowanie w kwocie: 18 115,00 zł., na zorganizowanie II edycji programu w 2012 r. w kwocie 24 104 zł. W 2013 r. odbyła się III edycja programu, gmina otrzymała dotację w wysokości 19 781,00 zł. W 2014 r. odbyła się IV edycja programu, gmina otrzymała dotację w wysokości 25 000,00 zł. W 2016 r. odbędzie się V edycja projektu finansowana w całości ze środków gminy Woźniki. Ze względu na duże zainteresowanie planuje się kontynuację projektu ze środków GPPiRPAPN oraz ze środków PROW 2014 - 2020
11. Organizacja Warsztatów Koń w gospodarstwie – agroturystyka i hipoterapia jako sposób na aktywację i rozwój środowiska lokalnego. – Program organizowany w partnerstwie z Wspólnotą Dobrego Pasterza Woźniki – Górale 13 – program współfinansowany ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów. Gmina w 2012 r. uzyskała dofinansowanie w kwocie: 9 100,00 zł.. Program był kontynuowany w latach 2013 – 2016 ze środków gminy. Program adresowany jest szczególnie do dzieci z orzeczeniem niepełnosprawności oraz dzieci objętych nauczaniem specjalnym z powodu dysfunkcji społecznych oraz do dzieci z rodzin objętych opieką Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Program przeznaczony jest także dla dzieci zdrowych oraz już dorosłych osób będących niepełnosprawnymi od dzieciństwa. W 2017 r. program będzie realizowany ze środków GPPiRPAPN.

D. Współpraca z innymi gminami w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Dotowanie działalności klubu AA „Radość” w Koszęcinie. W działalności klubu biorą udział mieszkańcy gminy Woźniki.
2. Dotowanie działalności Klubu Abstynenckiego działającego na terenie gminy Kalety.

E. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii.

1. Nieodpłatne upowszechnianie materiałów o tematyce alkoholowej.
2. Finansowanie zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne.

F. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego.

Podejmowanie przez Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym występowaniem przesłanek z art. 24 ustawy.
- wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddaniu się leczeniu odwykowemu.
- skierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
- złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego.

III. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. W celu inicjowania zadań określonych w Programie Burmistrz powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Członkom Komisji za udział w posiedzeniu przysługuje wynagrodzenie brutto w wysokości 130,00 zł.

IV. Program w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizuje Urząd Miejski w Woźnikach.

PRZEWODNICZĄCY

Rady Miejskiej

Henryk Góral